Seat No. : _______________

XO-106

B.Com. (Sem. II)

April-2013

Economics

(Fundamentals of Business Economics)

Time : 3 Hours] **[Max. Marks : 70**

1. (અ) રાષ્ટ્રીય આવક એટલે શું ? રાષ્ટ્રીય આવકની ગણતરી માટેની ઉત્પાદન પદ્ધતિ જણાવી તેની મર્યાદાઓ જણાવો. 6

અથવા

કુલ આંતરિક પેદાશ અને ચોખ્ખી રાષ્ટ્રીય પેદાશના ખ્યાલોના અર્થ અને તેમની વચ્ચેનો તફાવત ચર્ચો.

(બ) રાષ્ટ્રીય આવકનું ક્ષેત્રીય બંધારણ સમજાવો. 4

અથવા

રાષ્ટ્રીય આવક માપવાની મુશ્કેલીઓ જણાવો.

(ક) "કુલ આંતરિક પેદાશ સંકોચક" નોંધ લખો. 4

અથવા

વૈયક્તિક આવક અને ખર્ચવાપાત્ર આવક વચ્ચેનો તફાવત ચર્ચો.

(અ) ફિશરનું વિનિમય સમીકરણ સમજાવો. 6

અથવા

કેમ્બ્રીજનું રોકડપુરાંત સમીકરણ સમજાવો.

(બ) નાણાંના કાર્યો સમજાવો. 4

અથવા

નાણાંનાં પ્રકારો જણાવો.

(ક) ભારતની રિઝર્વ બેન્ક દ્વારા પ્રસ્તુત નાણાંપુરવઠાના વિભિન્ન માપદંડોની સમજૂતી આપો. 4

અથવા

નાણાંના પુરવઠાને અસર કરતાં પરિબળો ચર્ચો અથવા ધિરાણના પ્રકારો સમજાવો.

@geniusguruji

3. (અ) 'સે' નો બજાર નિયમ મર્યાદાસહ સમજાવો.

અથવા

કુલ માંગ કિંમત અને કુલ પુરવઠા કિંમતના આધારે અપૂર્ણ રોજગારીએ સમતુલાનો કેઈન્સનો સિદ્ધાંત સમજાવો.

(બ) વપરાશ વિધેય એટલે શું ? વપરાશ વિધેયને અસર કરતાં પરિબળો ટૂંકમાં ચર્ચો. 4

અથવા

સરેરાશ વપરાશવૃત્તિ અને સીમાંત વપરાશવૃત્તિના ખ્યાલો ઉદાહરણસહ સમજાવો.

(ક) મૂડીની સીમાવર્તી કાર્યક્ષમતા એટલે શું ? મૂડી સાધનની પુરવઠાકિંમત અને મૂડી સાધનની વાર્ષિક અંદાજિત કમાણીનું વર્તમાન મૂલ્ય સમજાવો. 4

અથવા

રોકાણ ગુણકનું સૂત્ર આપી તેના બહિસ્ત્રાવો ટૂંકમાં ચર્ચો.

4. (અ) વેપાર ચક્ર એટલે શું ? વેપાર ચક્રના તબક્કાઓ સમજાવો. 6

અથવા

વ્યાજ અંગે રોકડપસંદગીનો સિદ્ધાંત ટીકાત્મક ચર્ચો.

(બ) માંગપ્રેરિત ફુગાવાની આકૃતિસહ સમજૂતી આપો. 4

અથવા

ફુગાવાની સમાજના જુદા-જુદા વર્ગો પર થતી અસરો ચર્ચો.

(ક) ફુગાવાના નિયંત્રણ માટે નાણાકીય નીતિના પરિમાણાત્મક સાધનો ચર્ચો. 4

અથવા

ફુગાવાની સમગ્ર અર્થકારણ પરની અસરો ચર્ચો.

5. બહુવિકલ્પ પ્રશ્નો : 14

(1) $\frac{\text{કુલ રાષ્ટ્રીય આવક}}{\text{વસ્તી}} =$

(a) વૈયક્તિક આવક (b) માથાદીઠ આવક

(c) ખર્ચવાપાત્ર આવક (d) વાસ્તવિક આવક

@geniusguruji

(2) ખર્ચવાપાત્ર આવક એટલે,

(a) વૈયક્તિક આવક – વ્યક્તિગત કરવેરા

(b) વૈયક્તિક આવક + સબસિડીઓ

(c) વૈયક્તિક આવક – કંપની વેરા

(d) વૈયક્તિક આવક + કંપની વેરા

(3) કુલ રાષ્ટ્રીય પેદાશ =

(a) કુલ આંતરિક પેદાશ + ચોખ્ખી વિદેશી આવક

(b) કુલ આંતરિક પેદાશ + સબસિડી

(c) કુલ આંતરિક પેદાશ + કરવેરા

(d) વૈયક્તિક આવક + કરવેરા

(4) નીચેનામાંથી કઈ અસ્કયામતને અવેજ નાણું કહી શકાય ?

(a) સિક્કા (b) મુદ્દતી થાપણો

(c) માંગ થાપણો (d) વચનચિઠ્ઠીઓ

(5) રોકડપુરાંત સમીકરણમાં નાણાંના કયા કાર્યને પ્રાધાન્ય આપવામાં આવ્યું છે ?

(a) મૂલ્યનો સંગ્રાહક (b) વિલંબિત ચુકવણીઓનું સાધન

(c) વિનિમયનું માધ્યમ (d) હિસાબનું એકમ

(6) V અને T સ્થિર હોય તો નાણાંના પુરવઠા (M) માં વધારો થતા નાણાંનું મૂલ્ય

(a) ઘટે છે. (b) વધે છે.

(c) સ્થિર રહે છે. (d) શૂન્ય થઈ જાય છે.

(7) નીચેની કઈ બાબત પ્રત્યક્ષ ધિરાણ પદ્ધતિ દર્શાવે છે ?

(a) ઓવરડ્રાફ્ટ (b) જામીનગીરીઓની ખરીદી

(c) વેપારી બિલોના વટાવ (d) લીઝ ધિરાણ

(8) રોકાણ ગુણકનું સૂત્ર

(a) $K = \frac{\Delta Y}{\Delta I}$ (b) $K = \Delta Y \cdot \Delta I$

(c) $K = \frac{\Delta Y}{\Delta I} \times 100$ (d) $K = \frac{\Delta Y}{\Delta I} + 100$

(9) સીમાંત બચતવૃત્તિ અને સીમાંત વપરાશવૃત્તિનો સરવાળો

(a) 0 હોય છે. (b) 1 હોય છે.

(c) 100 હોય છે. (d) – 1 હોય છે.

@geniusguruji

(10) મૂડીની સીમાંત કાર્યક્ષમતા એટલે

(a) નફાનો અપેક્ષિત દર (b) વ્યાજનો અપેક્ષિત દર

(c) રોકાણનો અપેક્ષિત દર (d) રોકાણગુણક

(11) "સ્વરૂપ" ની દૃષ્ટિએ ફુગાવાના વિવિધ પ્રકારોમાંનો એક

(a) માંગ-પ્રેરિત ફુગાવો છે. (b) ખર્ચ પ્રેરિત ફુગાવો છે.

(c) સરકતો ફુગાવો છે. (d) ખુલ્લો ફુગાવો છે.

(12) નીચેનામાંથી નાણાકીય નીતિનું સાધન કયું છે ?

(a) જાહેર ખર્ચ (b) જાહેર આવક

(c) કરવેરા (d) બેન્ક રેટ

(13) ફુગાવાને પરિણામે ચલણનું બાહ્ય મૂલ્ય

(a) ઘટે છે. (b) વધે છે.

(c) સ્થિર રહે છે. (d) કોઈ અસર થતી નથી.

(14) નીચેનામાંથી કઈ સંજ્ઞા સંકુચિત નાણું દર્શાવે છે ?

(a) M_1 (b) M_2

(c) M_3 (d) M_4

@geniusguruji

Seat No. : _______________

XO-106

B.Com. (Sem. II)
April-2013

Economics

(Fundamentals of Business Economics)

Time : 3 Hours] **[Max. Marks : 70**

1. (a) What is National Income ? Explain production method to measure National Income and its limitations. **6**

OR

Explain the concepts of Gross Domestic Product (GDP) and Net National Product (NNP) and differentiate between them.

(b) Explain sectoral composition of National Income. **4**

OR

Describe difficulties in measuring National Income.

(c) Write a note on "GDP deflator". **4**

OR

Differentiate between Personal Income and Disposable Income.

2. (a) Explain Fisher's equation of exchange. **6**

OR

Explain Cambridge's cash balance equation.

(b) Explain functions of Money. **4**

OR

Explain types of Money.

(c) Explain alternative measures of money supply as proposed by the Reserve Bank of India. **4**

OR

Discuss the factors affecting money supply or explain types of credit.

@geniusguruji

3. (a) Explain Say's law of Market with its limitations.

OR

Explain Keynes's under-employment equilibrium theory on the basis of aggregate demand price and aggregate supply price.

(b) What is consumption function ? Explain in short the factors affecting consumption function. **4**

OR

Explain the concepts of average propensity to consume and marginal propensity to consume with the help of an example.

(c) What is marginal efficiency of capital ? Explain supply price of capital asset and present value of the annual expected returns of capital asset. **4**

OR

Describe the equation of Investment multiplier and discuss in short the leakages of Multiplier.

4. (a) What is business cycle ? Explain phases of business cycle. **6**

OR

Critically discuss Liquidity Preference Theory of Interest.

(b) Explain diagrammatically demand pull inflation. **4**

OR

Discuss the effects of inflation on the various classes of the society.

(c) Discuss the quantitative measures of monetary policy to curb inflation. **4**

OR

Discuss the effects of inflation on the economy as a whole.

5. Multiple Choice Questions. **14**

(1) $\frac{\text{Total National Income}}{\text{Population}} =$

(a) Personal income (b) Per capita income

(c) Disposable income (d) Real income

@geniusguruji

(2) Disposable income means

(a) Personal income – Direct taxes paid by individual

(b) Personal income + Subsidies

(c) Personal income – Corporate taxes

(d) Personal income + Corporate taxes

(3) Gross National Product =

(a) Gross Domestic Product + Net Factor Income from abroad

(b) Gross Domestic Product + Subsidy

(c) Gross Domestic Product + Taxes

(d) Personal Income + Taxes

(4) Which of the following assets is near-money ?

(a) Coins (b) Time deposits

(c) Demand deposits (d) Promissory Notes

(5) The cash balance equation stresses on which function of Money ?

(a) Store of Value (b) Standard of deferred payment

(c) Medium of Exchange (d) Measure of value

(6) V and T remain constant, if (M) money supply increases, the value of money will

(a) decrease (b) increase

(c) remain constant (d) become zero

(7) Direct credit includes

(a) Overdraft (b) Purchase of securities

(c) Discounting of commercial bills (d) Leasing

(8) Formulae of investment multiplier

(a) $K = \frac{\Delta Y}{\Delta I}$ (b) $K = \Delta Y \cdot \Delta I$

(c) $K = \frac{\Delta Y}{\Delta I} \times 100$ (d) $K = \frac{\Delta Y}{\Delta I} + 100$

(9) The addition of marginal propensity to save and marginal propensity to consume is

(a) 0 (b) 1

(c) 100 (d) – 1

@geniusguruji

(10) Marginal efficiency of capital means

(a) expected rate of profit
(b) expected rate of interest
(c) expected rate of investment
(d) investment multiplier

(11) On the basis of "Nature" one of the types of inflation is called

(a) demand-pull inflation
(b) cost-push inflation
(c) creeping inflation
(d) open inflation

(12) Which of the following is a measure of monetary policy ?

(a) Public expenditure
(b) Public revenue
(c) Taxation
(d) Bank rate

(13) Because of inflation, the external value of money will

(a) decrease
(b) increase
(c) remain constant
(d) not get affected

(14) Narrow money refers to

(a) M_1
(b) M_2
(c) M_3
(d) M_4

@geniusguruji